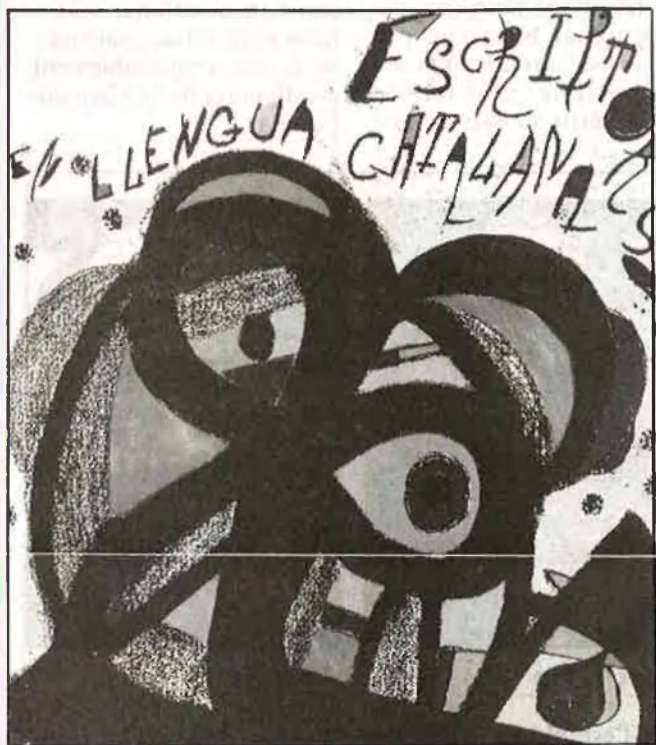

Quadern de cultura

La professió literària

Escriptors crítics, traductors, correctors... Hi ha una variada fauna que —empesa per la creació— tracta de fer un ofici de la literatura. És una gent que existeix normalment en qualsevol cultura saludable. Una gent que ho ha tingut històricament pelut en la minoritzada cultura catalana i que, encara avui, ho té més que difícil.

Precisament, el passat dia 6 de març, es va celebrar a Barcelona l'assemblea general d'una entitat que, des de 1978, aplega uns centenars d'aquests personatges: l'Associació d'Escriptors

Adolf BELTRAN

en Llengua Catalana, un lloc d'encontre, sorgit del Congrés de Cultura Catalana, on s'han produït, s'han generat, s'han pastat i s'han materialitzat alguns dels més fructífers contactes generacionals, vitals i literaris dels últims anys. I, també, una plataforma professional i reivindicativa.

El motiu de la reunió era la renovació anual de la Junta. Presidida per Josep M. Llompart (que substituï fa uns anys Josep M. Castellet en el càrrec), l'associació té ara Ignasi Riera com a secretari, Guillem Jordi Graells com a tresorer i Josep M. Palau, Jaume Pérez Montaner i Isabel Clara-Simó com a

vice-presidents per les Illes, el País Valencià i Catalunya, respectivament.

La renovació preceptiva ha permès que deixaren la junta persones com Jaume Fuster, Joaquim Carvó i Josep Piera, que n'havien estat membres i promotors entusiastes.

Dos temes fonamentals queden plantejats per als pròxims mesos: les iniciatives de debat i promoció literàries i el desenllaç parlamentari del projecte de creació de la Institució de les Lletres Catalanes. Al fons, també, la nova llei sobre la propietat intel·lectual que tramita el Parlament espanyol. En l'apartat de la promoció literària, continuarà la campanya «L'escriptor i la seua obra» en instituts, universitats i centres educatius. L'associació mantindrà la participació en diverses convocatòries catalanes i internacionals, com ara els col·loquis anuals de la Nord-American Catalan Society (NACS), o de la Federació Internacional d'Escriptors. I seguirà convocant el premi Mecanoscrit per a escriptors inèdits amb menys de vint anys i l'Encontre de Poesia Jove a Elx.

Una iniciativa de l'AELC especialment significativa ha reeixit i trobarà continuïtat enguany: l'Encontre d'Escriptors Catalans, Gallecs i Bascos (conegut com Galeusca) que se celebrà a Barcelona el juny passat i tindrà lloc a Euskadi el setembre vinent. Aprofundint, amb ambició, en aquesta ma-

teixa direcció, es projecta la convocatòria d'una Trobada Internacional d'Escriptors de Cultures d'Àrea Restringida.

La projectada institució de les Lletres Catalanes (que ja funcionà en el període republicà) és una altra fita en la vertebració de la professió literària catalana —i, per tant, de la literatura— que enguany ha de trobar culminació.

Com veiem, es tracta d'una entitat amb voluntat de normalització de la literatura catalana, entesa com un projecte dinàmic i actual, i que es relaciona amb organismes semblants com ara el PEN Club Internacional o l'Associació Colegial de Escriptors. Amb objectius similars als de l'AELC, hi ha entitats com l'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana (AJELC) —centrada en la problemàtica dels autors que comencen— i l'Associació Professional de Traductors, Intèrprets i Correctors en Llengua Catalana (APTIC-LC), fundada l'any 1983 i presidida per Lluís Urpinell, la qual es troba ara en plena fase de creixement i consolidació.

Homologació de contractes de treball, defensa professional i promoció de l'obra dels associats són els objectius d'aquestes associacions d'àmbit de Països Catalans, en totes les quals hi ha incorporats els intel·lectuals valencians i que haurien de ser reconegudes i tingudes en compte pels organismes competents del País Valencià i la Generalitat valen-

ciana a l'hora de plantejar actuacions en els seus camps.

Resulta especialment important recordar tot això: el caràcter professional, culturalment i nacionalment unitari, de les associacions que apleguen

els nostres intel·lectuals. I recordar, també, que no es tracta de «pildolar» res ni de demanar favors. El desagradable espectacle, esdevingut la setmana passada, de la dreta atacant la contractació de Joan Fuster, com a assessor de

publicacions del president de la Diputació de València, obliga, en aquest sentit, a puntualitzar allò que no hauria de ser necessari: ningú com Fuster no pot ser considerat un autèntic i indiscutible intel·lectual amb mèrits sobrats perquè

la seua contractació siga més un honor que un intercanvi professional. Potser hauríem de començar, en canvi, a qüestionar fins a quin punt estan guanyant-se el sou respectablement els diputats de la Coalició Popular.

La mort del poeta

Sempre m'ha meravellat —ja que no sorprés— la reacció dels estaments oficials i propagandístics de la societat davant la mort dels poetes, almenys d'aquells que han assolit una importància i una significació que no poden soterrar sota l'alenada alleugerida de l'oblit més olímpic. En poques ocasions com en aquestes la hipocresia i l'estultícia que els alimenta queden tan al descobert.

Últimament, hem tingut diverses ocasions —per desgràcia massa i molt pròximes en el temps— per a assistir a aquests esforços lamentables de tractar d'ocultar amb cares compungides i frases buides la radical incomprensió o, pitjor encara, l'alt menyspreu que aquests estaments —i, a través del poder que sobre ella exerceixen, la societat en general— senten, no sols envers les persones concretes, sinó envers allò que aquestes persones han pensat i dit amb els seus versos i la seua forma d'estar en el món.

I no és només que tracten d'enganyar la clientela i cobrir l'expedient amb aquestes cerimònies tan ben muntades, sinó que la mort mateixa els serveix

per a tergiversar i neutralitzar una vegada més allò que diuen plorar, i mantenir, així, la manera d'entendre la vida que han imposat i que els manté en els seus llocs privilegiats.

Una lleu mostra d'açò, la tinguérem quan fa uns mesos va morir Vicente

Salvador Espriu

Aleixandre. El periodista que en cobria la informació per a la televisió ens va transmetre el que el poeta havia dir en entrar a l'hospital: *La vida es un dolor*. Però es va veure obligat a explicar-nos —per si el personal comprenia i assumia la lucidesa i la profunditat de la frase, la qual cosa, certament, pot esdevenir perillosa— que el que Aleixandre volia dir és que li feia mal el cos. El triomf

Vicente Aleixandre

/ Arxiu

Joan Vinyoli

/ Arxiu

de l'estupidesa utilitzant com a arma l'arma mateixa de l'enemic. I no oblidem que era una glòria d'ells.

¿Pot estranyar, doncs, el tractament reticent que ha merescut la mort de Vinyoli i la tergiversació sistemàtica que han patit l'obra i la figura d'Espriu arran de la seua? S'hi uneix a la condició de poetes la de ser-ho d'una nació oprimida i trencada. Perquè, ¿com, si no per aquest trencament, s'entén, per exemple, la forma com un diari com *Levante* recollí la notícia de la mort d'Espriu? Ja no és només la manipulació, per part del poder, de la paraula profunda i lúcida, sinó el fet de no considerar-la com a pròpia, quan ho és. I més patètic encara resulta quan un altre poeta es deixa arrossegar i entra en aquesta cerimònia confu-

sionària dedicant al company mort en aqueixes mateixes pàgines unes paraules estranyes i estrangeres, amb la qual cosa ajuda a desvirtuar la significació d'una obra coherent i honesta.

La «imbecilitat ben educada» —com en una entrevista recent Tàpies qualificava, citant Ruskin, el magma informe que sustenta la societat actual— estén cada vegada més les arrels i senyoreja els cervells d'una generació conformada per a l'engany i el silenci. Assistim impassibles i confortats als homenatges que el poder fa als morts que no han deixat conèixer i gaudir. I no fem res per conèixer i gaudir d'allò que realment eren: la mirada atenta, la comprensió i l'expressió del món, la seua transformació. I aplaudim la nostra derrota.